

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Gymnázium Uničov

Školní rok 2020/2021

Garant programu: ředitel školy, třídní učitelé, školní metodik prevence Mgr. Radim Chmelík, Ph.D.

„Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti.“

Z Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

1. Základní informace o škole

Viz <http://www.gymun.cz/informace-o-skole>

2. Dokumenty a legislativa k primární prevenci

Viz <http://www.kr-olomoucky.cz/primarni-prevence-rizikoveho-chovani-cl-391.html>

3. Cíle minimálního preventivního programu

Nespecifická primární prevence:

- Zvyšování sociální kompetence: rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání.
- Posilování komunikačních dovedností: zvyšování schopností řešit problémy, konflikty, stres, neúspěch, kritiku.
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu: pocitu důvěry a pohody bez strachu a nejistoty.
- Formování postojů kompetentního občana: pěstování právního vědomí, mravních hodnot, asertivního chování.

Specifická primární prevence:

- Žáci primy – kvarty: osvěta v problematice intolerance, bezpečí na internetu, závislostí na elektronických médiích, závislostí na návykových látkách s důrazem na tabákovou a alkoholovou závislost.
- Studenti kvinty – oktávy, 1. ročníku – 4. ročníku: osvěta v problematice intolerance, bezpečí na internetu, závislostí na elektronických médiích, závislostí na návykových látkách s důrazem na tabákovou, alkoholovou závislost a závislost na nelegálních drogách, osvěta v problematice reprodukčního zdraví.

4. Způsob realizace programu

- Předběžné seznámení pedagogů s programem v úvodním týdnu školního roku.
- Začlenění úspěšných akcí z předcházejících let do pracovního plánu školy.
- Podrobnější informace o akcích jsou podávány na pedagogických poradách v průběhu školního roku.
- Na konci školního roku je provedena evaluace školního preventivního programu – výroční zpráva školního metodika prevence (součástí Výroční zprávy Gymnázia Uničov).
- Program je realizován ve spolupráci s vedením školy, s předsedy předmětových komisí, třídními učiteli, výchovným poradcem a školním metodikem prevence.

5. Aktivity pro žáky a studenty

- **Tematické bloky začleněné do časově tematických plánů vyučovacích předmětů OV, ZSV, Bi, Ch, Tv:**
 - Zdravý životní styl a denní režim, civilizační choroby, reprodukční zdraví a plánované rodičovství: biologie – tercie, 3. ročník a septima; OV - prima (zdravý životní styl), sekunda (osobnost člověka), tercie (reprodukční zdraví); ZSV – 2. ročník a sexta (psychologie).
 - Prevence zneužívání návykových látek a právní důsledky: OV – tercie, kvarta; ZSV – 1. ročník, kvinta (sociologie), 3. ročník, septima (právo); biologie – tercie, 3. ročník, septima.
 - Prevence šikany, kyberšikany a právní důsledky: OV – tercie, kvarta; ZSV – 1. ročník, kvinta (sociologie), 3. ročník, septima (právo).

- Výchova kompetentního občana, výchova k tolerantním postojům: OV – sekunda, tercie; ZSV – 1. ročník, kvinta (sociologie), 3. ročník, septima (politologie).
- Ochrana přírody, základy ekologie: Biologie – 4. ročník, oktáva.
- Péče o zdraví, tělesná a duševní hygiena: OV – prima, kvarta; ZSV – 2. ročník, sexta (psychologie); Tv.
- Nebezpečí zneužívání léčiv a dalších chemických látek: Chemie – kvarta, 3. ročník, septima; ZSV – 2. ročník, sexta.

➤ **Jednotlivé aktivity v průběhu školního roku:**

- Poučení žáků 1. ročníků a kvinty o zákazu nošení drog a jiných omamných látek – viz školní řád.
- Nabídka anonymního nahlášení šikany prostřednictvím projektu „Nenech to být“ - <https://www.nntb.cz/> . Seznámení žáků s touto aplikací.
- Dlouhodobý program (prožitkové lekce) pro žáky primy – kvarty v P – centru v Olomouci (září).
- Realizace interaktivních besed zaměřených na problematiku drog a závislostí (zejména alkohol, tabák a marihuana) pro primu a 1. ročník organizované týmem studentů gymnázia (peer program).
- Seznámení žáků v hodinách OV a ZSV s internetovými stránkami www.bezcigaret.cz, www.pobavmeseoalkoholu.cz, www.drogy-info.cz, www.idealni.cz, a práce s nimi.
- Upozornění na nebezpečí kyberšikany a ochrana proti ní v hodinách OV, ZSV a IVT, práce s internetovými stránkami www.minimalizacesikany.cz, www.e-bezpeci.cz.
- Realizace interaktivních besed k tématu kyberšikany pro primu a 1. ročník organizované týmem studentů gymnázia (peer program).
- Spolupráce se specializovaným zařízením pro mentálně postižené klienty – Jasněnka v Uničově a Vincentinum - výtvarná spolupráce, výchova k toleranci a spolupráci.
- Pomoc pedagogů při zpracovávání seminárních prací a jiných odborných prací s tematikou protispolečenských jevů, sociálně-patologických jevů, rizikových forem chování.
- Využití programů společnosti Člověk v tísni – videonahrávek a interaktivních her.
- Náměty laboratorních prací Bi a Ch přizpůsobit drogové tematice.
- Aktualizace propagační materiálů preventivního programu – nástěnka v 1. patře nové budovy.
- Účast studentů v soutěžích (např. debatních), rozvoj asertivity a komunikace.
- DVPP v oblasti primární prevence.
- Využívání konzultačních hodin výchovné poradkyně a školní psycholožky
- Spolupráce v dané oblasti třídních učitelů se svými žáky.
- Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou praradnou Olomouckého kraje v řešení konkrétních projevů rizikového chování jednotlivých žáků.
- Nabídka a zapojení studentů do zájmových aktivit školy.

6. Metodické pomůcky, informace a kontakty

- Průběžné doplňování knihovny ve studovně a kabinetech OV, ZSV, Ch, Bi.
- Aktualizace informací o institucích, organizacích, které se zabývají problematikou prevence.
- Aktualizace stálé nástěnky primární prevence v 1. patře nové budovy.
- Dostupnost a využívání materiálů, brožur k tematice primární prevence.
- Odebírání odborného měsíčníku Prevence – využití článků ve výuce, plakátů apod.

7. Spolupráce s rodiči

- Uskutečňuje se v rámci SRPŠ na pravidelných poradách zástupců tříd a vedení školy.
- Informovanost rodičů prostřednictvím internetového portálu Edookit, osobních pohovorů v rámci třídních schůzek, možnost osobní schůzky v průběhu školního roku.

8. Spolupráce s odborníky, představiteli místní samosprávy a zájmových organizací

- Udržování kontaktů s odborníky na úrovni města a regionu (samospráva).
- Účast na regionálních setkáních a konferencích metodiků prevence.
- Spolupráce s DDM a ZUŠ v Uničově, se sportovními organizacemi.
- Spolupráce s redaktory Uničovského zpravodaje.

9. Propagace

- Veškeré informace o volnočasových aktivitách a aktivitách primární prevence jsou zveřejňovány na nástěnkách ve škole, školního webu www.gymun.cz, prostřednictvím školního rozhlasu a místního tisku, odkazy na stránky k primární prevenci na: <http://www.gymun.cz/informace-o-skole/primarni-prevence>.

10. Evidence

- Tematické celky vyučovacích předmětů jsou evidovány jednotlivými vyučujícími, předsedy předmětových komisí a vedením školy.
- Účast v soutěžích je evidována předsedy předmětových komisí a vedením školy.
- Besedy a přednášky jsou evidovány vedením školy, výchovným poradcem a školním metodikem prevence.

11. Evaluační nástroje

K evaluaci Minimálního preventivního programu jsou dle potřeby využity:

- pozorování (standardizované)
- hodnotící stupnice při pozorování
- dotazníky
- posuzovací, postojové škály
- testy
- interview, rozhovory s účastníky
- diskuse v rámci ohniskových skupin
- zkoumání běžných záznamů
- ankety, anketní lístky (zpětné vazby od účastníků programu)
- výstupy z interních a externích supervizí
- slohové práce na témata, která byla součástí preventivního programu
- hospitace vedoucího
- sociometrie, monitoring
- videonahrávka programu
- autoevaluace
- jejich libovolné kombinace a další

Dotazníky ke stažení na:

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/379/Nastroje-pro-evaluaci>

12. Odkazy na poradenské internetové stránky a poradny

Také na: <http://www.gymun.cz/informace-o-skole/primarni-prevence>

➤ Prevence drogových závislostí:

- www.odrogach.cz
- www.pobavmeseoalkoholu.cz
- www.bezcigaret.cz

➤ Prevence šikany a kyberšikany:

- <https://www.nntb.cz/>
- www.minimalizacesikany.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.seznamsebezpecne.cz

➤ Prevence poruch příjmu potravy:

- www.idealni.cz
- **Poradny:**
 - [Linka bezpečí \(www.linkabezpeci.cz](http://www.linkabezpeci.cz), tel. 116 111)
 - [Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje \(www.ppp-olomouc.cz\)](http://www.ppp-olomouc.cz)
 - [P-centrum Olomouc \(www.p-centrum.cz\)](http://www.p-centrum.cz)
 - [Kontaktní centrum Olomouc \(www.podaneruce.cz\)](http://www.podaneruce.cz)
 - [Poradna pro ženy a dívky Olomouc \(www.olomouc.poradnaprozeny.net\)](http://www.olomouc.poradnaprozeny.net)

Program proti šikanování

A. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být (Kolář, 2011):

- Žák je o přestávkách často osamocen, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

B. Přímé znaky šikanování mohou být:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, štouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden účastník je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Kyberšikana

(šikana šířená prostřednictvím elektronických médií a internetu)

- Pronásledování (stalking) jednotlivce nebo skupiny (např. na diskusních fórech).
- Pořizování fotografií, natáčení video, audio záznamů jedince a jejich umístování na youtube.com, spoluzaci.cz, facebook.com apod.
- Blogování, negativní vyjadřování, hodnocení.
- Provokace, předstírání cizí identity.

Obrana proti kyberšikaně:

- ✓ Ignoruj, příp. zablokuj jakéhokoliv uživatele, který tě obtěžuje.
- ✓ Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kdo se skrývá za monitorem.
- ✓ Neposílej nikomu, koho neznáš, svou fotografii a už vůbec ne intimní.
- ✓ Udržuj hesla k e-mailu i jinam v tajnosti, nesděluj je ani blízkému kamarádovi.
- ✓ Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily a vzkazy.
- ✓ Nedomlouvej si schůzku na internetu, aniž bys o tom řekl někomu jinému.
- ✓ Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
- ✓ Svěř se dospělému, pokud tě stránky uvedou do rozpaků nebo vyděsí.
- ✓ Nedej šanci virům. Neotvírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
- ✓ Nevěř žádné informaci, kterou na internetu získáš.
- ✓ Když se s někým nechceš bavit, nebav se.
- ✓ Buď při komunikaci velmi opatrný: ne každý je tím, za koho vystupuje.
- ✓ Pečlivě si rozmysli příslib nového a úžasného vztahu.
- ✓ Zvaž, zda nehledáš lásku na špatném místě.
- ✓ Vytyč si hranice s ohledem na komunikaci sexuální povahy a dodržuj je.
- ✓ Neodpovídej a nijak nereaguj na posměchy a hrozby.
- ✓ Upozorni na tyto hrozby a posměchy moderátora chatu, pokud je to možné. Může to pomoci i jiným uživatelům, resp. potenciálním obětem.
- ✓ Vyhní se rozdávání osobních kontaktů – uprav si osobní profil a všechny informace osobní povahy odstraň.

Právní důsledky, které se mohou vázat k šikaně a kyberšikaně:

- Přestupek (trestný čin) ublížení na cti, pomluvy.
- Trestný čin omezování osobní svobody.
- Trestný čin stalkingu (vyhrožování, pronásledování)
- Trestný čin vydírání.
- Trestný čin vzbuzení důvodné obavy.
- Trestný čin loupeže.
- Trestný čin ublížení na zdraví.
- Trestný čin poškozování cizí věci.
- Trestný čin znásilnění či pohlavního zneužívání.

Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou (Kolář, 2011):

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální rozhovory se svědky
5. Ochrana oběti
6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru
 - a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. Realizace vhodné metody
 - a) Metoda usmíření
 - b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)
8. Třídní hodina
 - a) Efekt metody usmíření
 - b) Oznámení potrestání agresorů
9. Rozhovor s rodiči oběti
10. Třídní schůzka
11. Práce s celou třídou

Krizový plán řešení šikany na Gymnáziu Uničov:

Pedagogičtí pracovníci uplatňují pokyny uvedené v Metodickém pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení následujícím způsobem:

Scénář řešení počátečních forem šikany:

1. Studenti jsou na začátku školního roku informováni třídním učitelem o znacích šikany, včetně kyberšikany, jejíž odhalování a řešení je zakotveno v Programu proti šikanování Gymnázia Uničov. Předseda třídy či zástupci ve studentském parlamentu podporují dobré vztahy v kolektivu, odhalují počáteční projevy šikany, informují a spolupracují v této oblasti s třídním učitelem.
2. Třídní učitel iniciuje rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi. Studenti mohou upozornit na šikanu ve třídě i anonymním způsobem prostřednictvím schránky důvěry v přízemí nebo 1. patře nové budovy.
3. Pro řešení počátečních forem šikany lze využít třídnických hodin, pokud je k takovému řešení vhodná atmosféra a ochota kolektivu. K odhalování negativních vztahů ve třídě lze využít podle aktuální situace skupinové hry, hraní rolí (dramatizace), sociometrické testy, skupinovou diskusi v kruhu apod.
4. Třídní učitel a předseda třídy se pokouší nalézt další vhodné svědky, s nimiž se vedou individuální, případně konfrontační rozhovory (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
5. Zajištění ochrany obětem.
6. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
7. Třídní učitel komunikuje vzniklý problém s ostatními vyučujícími v dané třídě a výchovným poradcem, konfrontují své postřehy a nalézají společné stanovisko k řešení situace.
8. Do řešení šikany jsou zapojeni rodiče obětí a následně i agresorů. Důležitým aspektem pro všechny zúčastněné osoby je nebýt lhostejný a aktivně spolupracovat na nápravě.
9. S výsledky vyšetřování šikany a opatřeními v dané třídě do budoucna jsou seznámeni všichni učitelé na pedagogické radě, která po zvážení všech okolností rozhodne o adekvátním trestu pro agresory.

Scénář řešení pokročilé šikany:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti, postupuje se obdobným způsobem jako při řešení počáteční formy šikany podle bodů 1-9 s přihlédnutím na závažnost činů.
2. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
3. Pokračující pomoc a podpora oběti.
4. Po domluvě třídního učitele, výchovného poradce, ostatních vyučujících v dané třídě se stanoví postup vyšetřování. Podle závažnosti důsledků šikany přizve vedení školy ke spolupráci Pedagogicko-psychologickou poradnu Olomouc, odbor sociálních věcí městského úřadu v Uničově, popř. příslušné obce, Policii ČR.

Postup pedagogů při řešení krizových situací na Gymnáziu Uničov

(Výtah z Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28 a z Doporučení Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje k problematice ozbrojených útoků ve škole)

- A. Konzumace návykové látky ve škole
- B. Distribuce návykové látky ve škole
- C. Nález návykové látky ve škole
- D. Vandalismus
- E. Krádež
- F. Agresivní chování žáka
- G. Šikana
- H. Kyberšikana
- I. Ozbrojený útočník ve škole

A. Konzumace návykové látky ve škole

1. V případě, že je žák přistižen při konzumaci návykové látky v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek a zajistit ji, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Školní metodik prevence / výchovný poradce / třídní učitel / jiný pedagog o události sepiše stručný záznam, jehož součástí také bude vyjádření žáka. Tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy. Událost oznámí zákonnému zástupci žáka.
4. O kázeňském postihu rozhodne pedagogická rada.
5. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
6. V případě, kdy je žák pod vlivem návykové látky do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, aby jej vyzvedla. / Pokud žák není ohrožen na zdraví a životě, a nutně nepotřebuje lékařskou službu první pomoci, vyrozumí škola zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, aby jej vyzvedla.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

B. Distribuce návykové látky ve škole

1. Distribuce návykové látky je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď v případě množství většího než malého jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka) nebo jako přešůpek, v tomto případě pedagogická rada rozhodne o kázeňském postihu.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci návykové látky, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu. To platí i pro tabákové výrobky a alkohol v případě, že se jedná o žáky mladší 18 let.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. O dané události bude metodikem prevence / výchovným poradcem / třídním učitelem / jiným pedagogickým pracovníkem sepsán záznam, který metodik prevence založí do své agendy.
6. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

C. Nález návykové látky ve škole

I. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Poté vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
4. V případě časové překážky na straně Policie ČR se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím gumových/latexových rukavic vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.
5. Školní metodik prevence / výchovný poradce / třídní učitel / jiný pedagog o nález sepiší písemný záznam, který bude založen do agendy metodika prevence.

II. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel nebo jiný pedagogický pracovník o nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (+ datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede školní metodik prevence / výchovný poradce / třídní učitel / jiný pedagogický

pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.

4. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

III. V případě, kdy pracovníci školy mají důvodné podezření, že některý z žáků má návykovou látku u sebe, postupují takto:

1. Jedná se o důvodné podezření ze spáchání trestného činu, resp. provinění v případě nezletilých osob, nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR. To platí i pro tabákové výrobky a alkohol v případě, že se jedná o žáky mladší 18 let.
2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
3. Žáka je nutné mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

D. Vandalismus

1. Školní metodik prevence / výchovný poradce / třídní učitel / jiný pedagog o způsobené škodě provede zápis, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – co - kdy – kde – jak – proč – čím. Záznam bude odevzdán řediteli školy.
2. Náhrada úmyslně způsobené škody bude důsledně vymáhána po tom, kdo ji způsobil. U nezletilých potom po jejich zákonném zástupci.
3. Jestli žák nebo žákyně, kteří škodu způsobili, nejeví ochotu k její nápravě, případně je škoda takového rozsahu, že věc nelze svépomocně opravit, informujeme zákonného zástupce žáků a žákyň a dohodneme s nimi způsob náhrady škody.
4. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, informujeme Policii ČR a oznámíme podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
5. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyně (např. znečištění lavice, šatních skříněk, záchodů), preferujeme tento způsob náhrady škody.
6. Snažte se vždy dobrat příčiny takového jednání a s ní následně pracovat.

E. Krádež

1. S každým, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, by měl být sepsán záznam školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídním učitelem, který se následně předá řediteli školy. Ze záznamu by měly jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.
2. Pečlivě se zabývejte příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat i o formu kompulzivního chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče.
3. S náhradou způsobené škody postupujte jako u vandalismu. Preferujte nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvejte na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci, např. omluvu, finanční kompenzaci.
4. Zákonného zástupce zloděje vyrozumívejte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí
5. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumívejte Policii ČR a oznamte podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
6. Každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje.

F. Agresivní chování žáka

1. V případě zjištění agresivního chování žáka je primárně nutné zabránit dalšímu pokračování a zajistit ochranu bezpečnosti a zdraví všech zúčastněných. Ze strany pedagoga je nutné zachovat klid, nenechat se vyprovokovat a o události sepsat přímo na místě záznam s popisem chování agresivního žáka. Záznam poslouží jako důkaz při jednání s rodiči žáka. V případě velmi agresivního chování (např. fyzického napadení) nechá pedagog zavolat třídní službou pomoc ostatních pedagogů.

2. Následně vede školní metodik prevence a výchovný poradce s agresorem rozhovor, ve kterém se snažte rozebrat příčiny jeho chování a motivujte jej k nápravě. Z rozhovoru sepiší záznam, který odevzdají řediteli školy.
3. Informujte zákonného zástupce žáka a domluvte se s ním na jednotném postupu.

G. Šikana

1. V případě šikanování (definování viz Minimální preventivní program, Program proti šikanování), zabraňte jejímu pokračování a ochraňte oběť.
2. Školní metodik prevence a výchovný poradce vede rozhovor s informátory (svědky) a obětí. Následně se uskuteční rozhovor s agresorem. Nikdy vzájemně nekonfrontujeme oběť a agresora!
3. O průběhu šikanování sepiší záznam školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, učitel – svědek. O události informujeme rodiče agresora a oběti.
4. Pokud závažnost šikany naplňuje znaky trestného činu, oznámí se na Policii ČR.
5. O sankci následně rozhodne pedagogická rada.

H. Kyberšikana

1. Zajistěte ochranu oběti.
2. Zajistěte dostupné důkazy, případně s podporou IT kolegy.
3. O události sepiše záznam školní metodik prevence / výchovný poradce.
4. Důkladně vyšetřete a žádejte odbornou pomoc. Vyšetřete všechny souvislosti se zjištěným incidentem. Zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, policie,...). Kontaktujte a spolupracujte s MySpace, Facebookem, nebo jakýmkoli jiným webovým prostředím, kde ke kyberšikaně došlo.
5. Pedagogická rada zvolí takové opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohrěšku a důsledkům, které agresor způsobil.
6. Informujte rodiče oběti i rodiče kyberagresora. Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“ (např. NE konfrontace oběti a agresora). Poučte rodiče o tom, koho mohou (je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.). Některé případy kyberšikany nespádají do kompetence školy.
7. Žádejte konečný verdikt a informace. Při zapojení a následně celém prošetření případu trvejte na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (PČR...) a dalších subjektů (rodiče).

I. Ozbrojený útočník ve škole

1. Vedení školy informuje smluveným způsobem pomocí školního rozhlasu vyučující o přítomnosti útočníka ve škole. Informace nesmí vyvolat paniku. Vedení školy či jiný pedagogický pracovník okamžitě informuje Policii ČR.
2. Utečte z dosahu útočníka, pokud není ve vaší blízkosti (např. v jiném křídle budovy). Neshromažďujete se ve školním dvoře, ale rozptylte se do více bezpečných míst v okolí školy.
3. Pokud není možný útěk, zabarikádujte se – použijte stoly, židle, skříně - nebo se uzamkněte v místnosti a vyčkejte osvobození od Policie ČR.
4. Zklidněte žáky, ztlumte mobilní telefony. Nereagujte na osoby za dveřmi.
5. Lehněte si na zem, abyste byli co nejméně zranitelní, např. při střelbě skrz dveře.
6. Pokud se k vám útočník dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.
7. Proškolený tým poskytuje do příjezdu sanitky případnou první pomoc.

Studentský parlament Gymnázia Uničov (SPGU)

Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních vymezuje primární prevenci takto: „*Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti.*“

V článku 2 odstavec 4 dále specifikuje efektivní primární prevenci: „*Efektivní primární prevence – kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy v menších skupinách, vytváření dobrého klimatu ve třídě a skupině, především programy pomáhající odolávat žákům sociálnímu tlaku zaměřené na zkvalitnění komunikace, osvojování a rozvoj sociálně emočních dovedností a kompetencí, konstruktivní zvládání konfliktů a zátěžových situací, odmítání legálních a nelegálních návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí a sebehodnocení, posilování odvahy, stanovování realistických cílů, zvládání úzkosti a stresu apod. Principy efektivní a vyhodnotitelné prevence jsou založeny na soustavnosti a dlouhodobosti, aktivitě, přiměřenosti, názornosti, uvědomělosti.*“

Citace z metodického doporučení dokládají, že se primární prevenci v současné době nemyslí pouze v užším smyslu předcházení drogových závislostí, šikany apod., nýbrž jde o komplexní a dlouhodobá opatření vytvářející pozitivní třídní a školní klima. Jedná se tedy ve své podstatě o výchovu k prosociálnímu chování, jež může napomoci v prevenci konkrétních rizikových forem chování. Ideální prostředek splňující kritéria kontinuity a komplexnosti primární prevence představují žákovské parlamenty.

Na počátku školního roku 2009/2010 se tradiční žákovská rada transformovala do podoby širšího zastupitelského tělesa s názvem Studentský parlament Gymnázia Uničov, ve kterém zastupují každou třídu tři demokraticky zvolení studenti. Od školního roku 2015/2016 se studentský parlament stává i Zastupitelstvem dětí a mládeže města Uničova. Před vznikem samotného studentského parlamentu bylo nezbytné stanovit v součinnosti se studenty a pedagogy cíle činnosti tohoto orgánu jako nové a efektivní podoby studentské participace.

Cíle projektu studentského parlamentu:

- ✓ Aktivně poznávat demokratické principy fungování orgánů státní moci (Parlament ČR, obecní zastupitelstva apod.).
- ✓ Posílit toleranci k odlišným názorům.
- ✓ Rozvíjet logicky a eticky správnou argumentaci, asertivní prosazování svého stanoviska a zároveň ochotu ke kompromisu.
- ✓ Posílit smysl pro odpovědnost za své názory a rozhodnutí.
- ✓ Aktivně se podílet na rozhodování ve škole.
- ✓ Rozvíjet pozitivní a demokratické klima školy.
- ✓ Omezovat individualismus a rozvíjet sounáležitost s celkem.
- ✓ Naplňovat cíle nespecifické primární prevence.
- ✓ Rozvíjet tvůrčí potenciál žáků.
- ✓ Vyzdvihoval pozitivní vzory mezi žáky.

Harmonogram činnosti Studentského parlamentu Gymnázia Uničov ve školním roce 2020/2021:

září

- V hodinách OV a ZSV volby dvou zastupitelů SPGU
- 1. řádná schůze SPGU

říjen

- 2. řádná schůze SPGU
- Interaktivní beseda o alkoholové a tabákové závislosti pro primu a 1.A (peer program)
- Maškarní den

listopad

- 3. řádná schůze SPGU
- Interaktivní beseda o kyberšikaně a bezpečném internetu pro primu a 1.A (peer program)
- Vernisáž v Galerii Gymun

prosinec

- 4. řádná schůze SPGU
- Organizace programu v rámci Dne otevřených dveří – prezentace o činnosti parlamentu, školní kolo debatního turnaje
- Maškarní den

leden

- 5. řádná schůze SPGU
- Vernisáž v Galerii Gymun

únor

- 6. řádná schůze SPGU
- Maškarní den

březen

- 7. řádná schůze SPGU
- Den učitelů – žáci vyučují místo pedagogů
- Vernisáž v Galerii Gymun

duben

- 8. řádná schůze SPGU
- Maškarní den
- Koncert popových a rockových písní

květen

- 9. řádná schůze SPGU
- Sběr papíru – obdržena suma peněz bude použita na financování grill party v červnu
- Interaktivní beseda o bezpečném sexu a reprodukčním zdraví pro 1.A (peer program)
-

červen

- 10. řádná schůze SPGU
- Grill párty s aktivitami ve dvoře školy pro studenty a jejich rodiče, bývalé a budoucí studenty, ostatní veřejnost
- Vyhodnocení činnosti SPGU ve školním roce 2020/2021, výroční zpráva

V průběhu školního roku: Mimořádné schůze SPGU o velkých přestávkách nebo 0. vyučovací hodinu, další aktuálně zařazené besedy a akce pořádané SPGU, spolupráce se Zastupitelstvem města Uničova.

Informace o SPGU: <http://www.gymun.cz/informace-o-skole/rady-skoly/7-studentsky-parlament>

Mgr. Roman Riedl
ředitel školy

Mgr. Radim Chmelík, Ph.D.
školní metodik prevence